

Sopdykarna kan leva gott på vårt överflöd

Det kallas sopdykning, dumpsterdiving och friganism. Egentligen handlar det bara om att ta vara på mat som slängs i onödan.

– Vi slänger jättemycket mat som inte är dålig, säger Andreas Fondell, butikschef i Lund.

Med en pannlampa på huvudet hoppar Fredrik Nilsson ner i containern som är fylld av all slags skräp och mat. Han är student i Lund och har ägnat sig åt sopdykning i flera år. Det är efter butikernas stängningstid och kylan biter.

Det är mestadels studenter i Lund som dumpstrar men när vi kommer fram till containern finns där också ett medelålders par som fyller en stor kasse med grönsaker och frukt. Fredrik Nilsson rotar runt med sina speciella dumpsterhandskar som han hittade i en container en annan kväll. Ibland ligger fynden i botten.

– Det känns lite grann som att vara ute och plocka svamp eller bär. Ofta hittar jag faktiskt finfina hallon också.

Fredrik Nilsson hittar mer än hälften av sin mat i butikscontainrar. Men han skulle kunna leva på det om han var lite mindre lat. Han berättar om sitt bästa fynd, som var åttio stycken banansmoothies och säger att han till och med brukar hitta toapapper och folköl.

– Det slängs ju så otroligt mycket, det är för jävligt.

På en frigansk hemsida står uppmaningen ”Våga lev på överflödet”. I en värld där en miljard människor, var sjätte person, svälter slänger vi i Sverige över 100 000 ton mat varje år. Friganismen är en rörelse världen över som det skrivs mycket om i medierna just nu och det är lite hype i Lund att sopdyka. Trendigt.

Cecilia Lundqvist, som också brukar sopdyka, säger att det finns det en risk med att ställa upp i medierna.

– Det kan ju innebära att det blir fler lås på containrarna och mosmaskiner som förstör soporna i varje butik. Samtidigt tycker jag att det är viktigt att göra folk

uppmärksamma på det matsvinn som finns idag och visa att det finns alternativ.

Andreas Fondell, butikschef på Willys i Lund, har precis som flera andra mataffärer erfarenhet av att folk letar överbliven mat i containrarna utanför efter stängningsdags.

Han berättar att de slänger jättemycket mat och att stor del av den maten inte är dålig.

– Kunden idag är väldigt kräsen, bröd ska ha bakats samma morgon även om bästföredatumet är om en vecka och bananer får inte ha en fläck. Dessutom ska hyllorna vara ständigt fulla och eftersom försäljningen är väldigt varierande så är det svårt att pricka in precis rätt mängd inköp av varor. Allt detta resulterar i att mat slängs, säger Andreas Fondell.

Vad tycker du om sopdykare?

– Det finns mycket kvar för oss att göra i hanteringen av sopor. Samtidigt har vi policyn att det som är slängt är slängt. Vi vill inte ha några som rotar runt i containrarna. Vi måste alltid kunna garantera matsäkerheten.

Matsäkerheten är ett argument mot containerdykare. Att det skulle vara olagligt är ett annat. I januari greps två personer för att ha tagit mat ur sopcontainrar bakom en av Umeås mataffärer. Brottsrubriceringen var egenmäktigt förfarande. Det olagliga ligger i att vistas i någon annans container.

– Det där med att det skulle vara farligt för hälsan är ju fånigt, säger Fredrik Nilsson. Så pass bra omdömesförmåga har man väl att det går att skilja på rutten och bra mat.

– Och varför ska det vara olagligt att ta vara på någon annans sopor?

Cecilia Lundqvist understryker att friganismen måste ses som en kritik mot det system som skapar detta överflöd.

– Kapitalismens brister blir tydliga när man står i en container full med bra mat. Visst är det gött att få gratis käk, men jag

skulle ju hellre leva i en värld med en verkligt hållbar och vettig matproduktion.

Cecilia Lundqvist är ganska nöjd med kvällens fynd.

– Visst är det tokigt att dyka i containrar. Men det system som producerar allt detta "skräp" måste ju vara tokigare.

ELIN LINDMAN

Sydsvenskan 27.2.2011